

Op weg naar een schulden vrij bestaan

beleidsplan

schulddienstverlening 2025-2028

Op Weg Naar Een Schuldenvrij Bestaan

Inhoud

1.	Inleiding.....	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Context gemeente Den Helder: armoede en schulden.....	3
1.3	Doelstelling	6
1.4	Proces beleidsplan.....	6
1.5	Leeswijzer.....	7
2.	Wetgeving en lokaal beleid	7
3.	Uitvoering.....	8
3.1	Preventie en nazorg	9
3.2	Integrale aanpak	10
3.3	Maatwerk	10
3.4	Gedeelde verantwoordelijkheid.....	10
3.5	Datagericht werken	10
4.	Heldere doelen, meetbare uitkomsten.....	10
5.	Schuldhelpverlening	14
5.1	Preventie.....	14
5.2	Bestaande schulden.....	14
5.3	Nazorg.....	15
6.	Overige.....	15
6.1	Kwaliteit.....	15
6.2	Communicatie	16
6.4	Gegevensuitwisseling.....	16
6.5	weigeringsgronden.....	16
7.	Begroting en financiële kaders.....	17

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het is al geruime tijd bekend dat schulden, armoede en financiële zorgen een negatieve impact hebben op zowel de fysieke als mentale gezondheid. Mensen met een laag inkomen leven vaak korter, ervaren meer stress, hebben een slechtere nachtrust en ontwikkelen vaker depressies¹.

De afgelopen jaren is het bewustzijn rond problematische schulden aanzienlijk gegroeid. Volgens de meest recente cijfers kampen landelijk ruim 747.000 huishoudens met problematische schulden. Uit onderzoeken blijkt dat mensen met schulden zich vaker ziek melden, minder productief zijn en relatief meer zorgkosten maken². Dit beïnvloedt niet alleen de inwoners die zelf schulden hebben, maar ook de mensen in hun directe omgeving. Niet onbelangrijk: het heeft daarmee effect op de hele maatschappij.

Deze financiële problematiek treft niet alleen volwassenen, maar ook kinderen. Dit heeft een negatief effect op hun welzijn. Schulden hebben aanzienlijke negatieve effecten op kinderen in gezinnen met financiële problemen. Hoe langer een gezin gebrek heeft aan financiële middelen heeft, des te groter de kans op nadelige gevolgen voor het welzijn van hun kinderen. Deze kinderen voelen zich vaker angstig, afhankelijk en ongelukkig. Dit kan fysieke en psychische klachten tot gevolg hebben³. Dit kan weer effect hebben op andere leefgebieden zoals het onderwijs.

Deze zorgen onderstrepen de noodzaak om huishoudens met financiële problemen tijdig te ondersteunen. Niet alleen om hun situatie te verbeteren, maar ook om de negatieve gevolgen op de lange termijn voor zowel volwassenen als kinderen te voorkomen.

Met het oog op de toekomst willen wij als gemeente onze verantwoordelijkheid nemen in het aanpakken van schuldenproblematiek, passend bij de doelstellingen van het Bestuursakkoord 2022-2026 en de Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029 van de Kop van Noord-Holland. Tot nu toe voldeed het Beleidsplan Schulddienstverlening Den Helder 2018-2021. Inmiddels is het actualiseren van het beleidsplan Schulddienstverlening noodzakelijk om te blijven inspelen op de behoeften van onze inwoners en de dynamische sociale en economische omstandigheden.

Aansluiting bij het Bestuursakkoord 2022-2026

In lijn met het Bestuursakkoord 2022-2026 streven we naar een eerlijke en duurzame stad waarin gelijke kansen centraal staan. Dit vertaalt zich in ons schuldenbeleid door in te zetten op een inclusieve benadering waarbij niemand buitenspel staat. De focus op armoedebestrijding wordt verder versterkt door structureel in te zetten op vroegsignalering van schulden en het proactief aanbieden van passende financiële ondersteuning.

Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029 als Kompas

De Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029 biedt een duidelijk kompas voor onze inzet in het Sociaal Domein. Door de nadruk te leggen op preventie, vroegsignalering en een integrale samenwerking met onze partners, kunnen we een stabiele basis bieden voor inwoners met schulden. Wij streven naar een verschuiving van reactieve zorg naar preventie, waarbij we al

¹ [Financieel gezond zijn | Movisie](#)

² [Hoge maatschappelijke kosten van schulden vragen om stevige aanpak | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

³ [Zicht op kinderen die opgroeien in armoede | Nederlands Jeugdinstituut](#)

in een vroeg stadium financiële educatie en interventies inzetten om escalatie te voorkomen. Door in te zetten op een verbonden zorglandschap creëren we een solide fundament waarin inwoners sneller de hulp kunnen krijgen die ze nodig hebben, met korte lijnen tussen partners.

Continuering en vernieuwing van de speerpunten

De speerpunten uit het huidige beleidsplan, zoals de balans tussen financieel technische (de harde kant) en sociale maatschappelijke (de zachte kant) aanpak, stressvermindering en gedragsverandering, blijven onverminderd belangrijk. Echter, de actualisatie van dit plan vraagt om een versterkte focus op preventieve maatregelen en het activeren van het netwerk rondom de inwoner. Door samen met onze partners in het sociaal domein te werken, zetten we de regie steviger neer en versterken we de uitvoering van hulpverlening aan mensen met schulden.

Integrale aanpak voor duurzame resultaten

Met de ambitie om bij te dragen aan een stabiel en waardig bestaan voor iedere inwoner, blijft het voorkómen en vroegtijdig verhelpen van schuldenproblematiek centraal staan. Dit vergt een integrale benadering waarin niet alleen de schulden zelf worden aangepakt, maar ook breder wordt gekeken naar alle leefgebieden van onze inwoners. Hierbij wordt aandacht besteed aan hun fysieke, mentale en sociale welzijn, in lijn met het model van Positieve Gezondheid. Zo werken we gezamenlijk aan structurele oplossingen die bijdragen aan de maatschappelijke participatie van iedereen.

Kortom, door dit beleidsplan te actualiseren, bouwen we voort op de bestaande speerpunten en versterken we de samenwerking met onze partners. Hiermee zorgen we ervoor dat iedere inwoner van onze gemeente met financiële problemen de ondersteuning krijgt die nodig is om financieel fit te worden en dragen we bij aan een inclusieve en veerkrachtige samenleving.

1.2 Context gemeente Den Helder: armoede en schulden

1.2.1 Armoede

De afgelopen jaren is er in onze gemeente een daling te zien in het aantal particuliere huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. In 2017 telde onze gemeente nog ongeveer 3.900 particuliere huishoudens die onder deze inkomensgrens vielen. In 2022 was dit aantal gedaald naar ongeveer 3.500. Het gaat hierbij om particuliere huishoudens die minimaal een jaar lang onder de grens van 120% van het sociaal minimum zitten. De armoede daalde door de loonstijgingen, coronasteunmaatregelen, energiemaatregelen en koopkracht verhogende maatregelen⁴.

Hoewel de inkomenspositie van particuliere huishoudens in de gemeente over het algemeen is verbeterd, zien we wel een zorgwekkende stijging in het aantal particuliere huishoudens met een langdurig laag inkomen. Het aantal particuliere huishoudens dat vier jaar of langer met een inkomen onder 120% van het sociaal minimum moet rondkomen, is gestegen van ruim 1.800 in 2013 naar ongeveer 2.300 in 2022⁵. In 2017 was dit aantal nog 2.200 (zie tabel 2).

⁴ [Samenvatting | CBS](#)

⁵ [StatLine - Laag en langdurig laag inkomen; huishoudenskenmerken, regio \(indeling 2023\) \(cbs.nl\)](#)

Tabel 1

Huishoudens met een inkomensgrens tot 120% sociaal minimum

Jaar	Nederland		Den Helder	
	x 1 000	% relatief	x 1 000	% relatief
2017	1014	13,8	3,9	15
2018	993,9	13,4	3,7	14,3
2019	971,7	13	3,7	14,1
2020	981,5	13	3,7	13,9
2021	941,9	12,4	3,6	13,5
2022*	930,2	12,1	3,5	13,1

Bron: CBS

*Voorlopige cijfers

**Duur inkomenspositie: Ten minste 1 jaar

Tabel 2

Huishoudens langer dan 4 jaar inkomen tot 120% sociaal minimum

Perioden	Nederland	Den Helder
	x 1 000	x 1 000
2017	562,2	2,2
2018	569,4	2,2
2019	574,1	2,3
2020	582,8	2,3
2021	572,0	2,3
2022*	563,2	2,3

Bron: CBS

*Voorlopige cijfers

1.2.2 Schulden

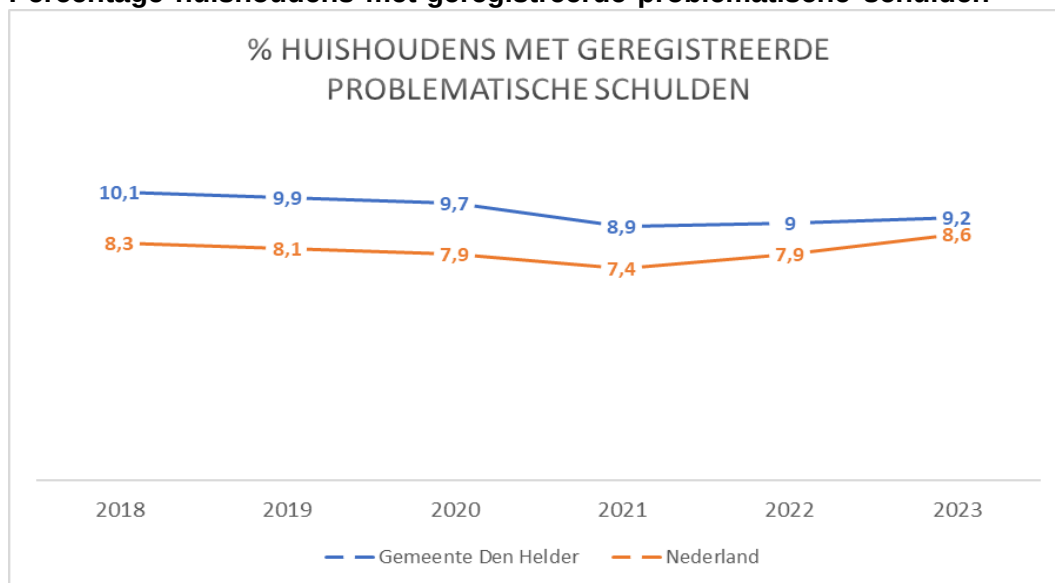
Sinds 1 januari 2021 is er een landelijke stijging te zien in het aantal huishoudens met geregistreerde problematische schulden. Per 1 januari 2023 was het percentage toegenomen tot 8,6% van het totaal aantal huishoudens. Deze toename lijkt te komen doordat openstaande vorderingen en aanslagen langer onbetaald zijn gebleven. Een waarschijnlijke oorzaak hiervan is dat de Belastingdienst en de Dienst Toeslagen de invordering van toeslagen en andere aanslagen in 2020 en 2021 tijdelijk hebben stilgelegd vanwege de crisis rondom COVID19. Bovendien konden ondernemers in deze periode gebruikmaken van regelingen voor uitstel van betaling⁶.

Ook in Den Helder is een lichte stijging te zien van het aantal huishoudens met geregistreerde problematische schulden. Per 1 januari 2023 was het percentage toegenomen tot 9.2% (2520 huishoudens) van het totaal aantal huishoudens (zie figuur 1). Ondanks dit gegeven zit Den Helder minder ver af van het landelijk gemiddelde en zijn er minder huishoudens met problematische schulden dan in 2018.

⁶ [Schuldenproblematiek in beeld \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/onderwerpen/schuldenproblematiek)

Figuur 1

Percentage huishoudens met geregistreerde problematische schulden

Bron: CBS

Gezinnen met inwonende minderjarige kinderen

Op 1 januari 2024 waren er in Nederland 747.560 huishoudens met problematische schulden, waarvan 352.250 huishoudens één of meer minderjarige kinderen hadden. In de gemeente Den Helder ging het om 2.580 huishoudens, waarvan 1.180 huishoudens met kinderen.

Dit betekent dat 47,12% van de huishoudens met schulden in Nederland kinderen heeft, terwijl dit percentage in Den Helder 45,74% bedraagt⁷.

Hoewel het aandeel huishoudens met problematische schulden en kinderen in Den Helder iets lager ligt dan het landelijk gemiddelde, blijft het een zorgwekkend gegeven dat een aanzienlijk deel van de getroffen huishoudens minderjarige kinderen omvat. Dit onderstreept de noodzaak van gerichte beleidsmaatregelen ter ondersteuning van kwetsbare gezinnen. In tabel drie zijn de aantallen genoemd die betrekking hebben op langdurige problematische schulden, deze zijn een onderdeel van de totale problematische schulden.

Tabel 3

Huishoudens met problematische langdurige schulden en kinderen

	Nederland 01-2024		Den Helder 01-2024	
	%	Absoluut	%	Absoluut
0 kinderen	53.5	244.350	55,9	920
1 kind	21.0	96.230	22,1	360
2 kinderen	16.0	73.070	14,4	240
3+ kinderen	9.5	43.320	7,6	130
Totaal		456.970		1650

⁷ [Schuldenproblematiek in beeld](#)

Bron: CBS

Tabel 4

Totaal huishoudens met problematische schulden en kinderen

	Nederland 01-2024		Den Helder 01-2024	
	%	Absoluut	%	Absoluut
0 kinderen	52,7	395.310	54,4	1400
1 kind	21,0	157.260	23,4	600
2 kinderen	16,6	123.790	14,6	380
3+ kinderen	9,5	71.200	7,6	200
Totaal		747.560		2580

Jongeren

In vrijwel elke gemeente kampt ongeveer 15% van de jongeren tussen de 16 en 27 jaar met moeilijkheden in hun overgang naar volwassenheid⁸. Zodra ze 18 worden blijkt vaak dat ze niet goed genoeg zijn voorbereid op hun financiële verantwoordelijkheden, wat resulteert in schulden bij veel jongeren. Statistieken tonen aan dat één op de vijf jongeren in de leeftijd van 18 tot 27 jaar (ernstige) betalingsproblemen heeft.

Bovendien vormt deze leeftijdsgroep een groot deel van degenen die een bijstandsuitkering ontvangen. Landelijk behoort 30,6% van de uitkeringsontvangers tot de groep van 18- tot 27-jarigen. In Den Helder ligt dit met 27,4% lager⁹.

1.3 Doelstelling

Op basis van de ambities zoals genoemd in de Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029 is de volgende hoofddoelstelling geformuleerd voor het beleid van de schulddienstverlening:

De gemeente Den Helder zet zich in voor het versterken van de financiële veerkracht van zijn inwoners door gerichte ondersteuning te bieden bij het voorkomen van schulden en het duurzaam oplossen van bestaande schulden.

Investeren in een financiële veerkrachtige samenleving heeft een positieve bijdrage op de levenskwaliteit van alle inwoners van de gemeente Den Helder. Het is daarmee essentieel om de ambities uit de regiovisie te verwezenlijken. Het helpt onder andere bij het bewerkstelligen van de eerste twee ambities uit de Regiovisie, ook wel het fundament van de visie genoemd, namelijk:

- 1) Een stabiel en waardig bestaan voor iedere inwoner.
- 2) Optimaal deelnemen aan de maatschappij.

Hiervoor wordt vooral ingezet op preventiemaatregelen en begeleiding. Voor inwoners die al in de schulden zitten wordt ondersteuning ingezet om deze schulden in te perken of weg te nemen.

1.4 Proces beleidsplan

Het voorliggend beleidsplan "Op weg naar een schuldenvrij bestaan" is tot stand gekomen in

⁸ [Jongeren uit de financiële zorgen | VNG](#)

⁹ [Mooie resultaten uitstroom bijstand voor Den Helder - Gemeente Den Helder](#)

samenwerking met ambtenaren en ketenpartners die zich bezighouden met vraagstukken rondom schulden, armoede en andere complexe problematiek. Het plan is gebaseerd op een documentenanalyse, gesprekken en workshops over het huidige schuldhelpverleningsbeleid. Daarnaast hebben gesprekken met verschillende partijen in de aanloop naar de armoedenota, waardevolle input geleverd voor dit plan. Het plan is daarnaast ook voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein.

De uitgangspunten in deze beleidsnota zullen, na goedkeuring door de gemeenteraad, verder worden besproken met de betrokken netwerkpartners.

1.5 Leeswijzer

Dit beleidsplan beschrijft hoe de gemeente Den Helder omgaat met schuldenproblematiek en welke maatregelen worden genomen om inwoners te ondersteunen. Het begint met een inleiding waarin de aanleiding, doelstellingen en achtergrond van het plan worden toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 de juridische basis besproken, zoals de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) en de verplichtingen van de gemeente.

De uitvoering van het beleid staat centraal in hoofdstuk 3, waarin wordt ingegaan op preventie, maatwerk en samenwerking tussen verschillende instanties. In hoofdstuk 4 worden de doelstellingen en meetbare resultaten beschreven, zodat de effectiviteit van het beleid kan worden geëvalueerd.

Daarna volgt een verdieping in hoofdstuk 5, waarin schuldhelpverlening wordt uitgewerkt, van preventie en stabilisatie tot nazorg. Hoofdstuk 6 richt zich op overige aspecten zoals kwaliteitsbewaking, communicatie en gegevensuitwisseling. Tot slot behandelt hoofdstuk 7 de financiële kaders en begroting, waarin wordt uiteengezet welke middelen beschikbaar zijn en hoe deze worden ingezet.

2. Wetgeving en lokaal beleid

In artikel 2 van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening¹⁰ (Wgs) is een verplichting opgenomen om een beleidsplan vast te stellen dat kaders schetst voor de integrale schuldhelpverlening aan de inwoners van een gemeente. Dit beleidsplan heeft een maximale looptijd van vier jaar en daarin moet het volgende worden vastgelegd:

1. Welke resultaten de gemeente in de door het plan bestreken periode wenst te behalen;
2. Welke maatregelen de gemeente neemt om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de integrale schuldhelpverlening wordt uitgevoerd;
3. Hoe schuldhelpverlening aan gezinnen met inwonende minderjarige kinderen wordt vormgegeven;
4. Het maximaal aantal weken dat de gemeente nastreeft om de hulpvraag vast te stellen, nadat een inwoner zich tot de gemeente heeft gewend voor hulp;
5. Hoe de samenwerking met schuldeisers, waaronder verhuurders van tot bewoning bestemde onroerende zaken, zorgverzekeraars, water- en energiebedrijven, wordt vormgegeven.

¹⁰ [wetten.nl - Regeling - Wet gemeentelijke schuldhelpverlening - BWBR0031331 \(overheid.nl\)](https://wetten.nl - Regeling - Wet gemeentelijke schuldhelpverlening - BWBR0031331 (overheid.nl))

Het huidige Beleidsplan Schulddienstverlening Den Helder 2018-2021 is gedateerd en moet geactualiseerd worden.

Sinds 1 januari 2021 zijn er verschillende wijzigingen doorgevoerd in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Deze aanpassingen zijn verwerkt in zowel de bestaande Wet als in het nieuwe Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs).

De wetswijziging is bedoeld om de uitwisseling van persoonsgegevens te faciliteren binnen twee belangrijke onderdelen van schuldhulpverlening:

1. De gegevensuitwisseling ten behoeve van vroegsignalering van schulden.
2. De gegevensuitwisseling voor het besluit over toegang tot schuldhulpverlening en het opstellen van een plan van aanpak.

Met deze wijzigingen wil de wetgever:

- Een stevigere juridische basis leggen voor vroegsignalering. Gemeenten krijgen expliciet de wettelijke plicht om actief aan vroegsignalering van schulden te doen, zodat inwoners eerder bereikt kunnen worden voordat problemen escaleren.
- De toegankelijkheid en rechtszekerheid van schuldhulpverlening voor inwoners verbeteren.

Bovendien biedt de wetswijziging een juridische basis voor de uitvoering van schuldhulpverlening door gemandateerde organisaties.

De belangrijkste veranderingen in de Wgs op het gebied van vroegsignalering zijn als volgt:

- Meer signaalpartners: Naast zorgverzekeraars, energiebedrijven en drinkwaterbedrijven, zijn nu ook particuliere woningverhuurders verplicht om betalingsachterstanden te melden aan gemeenten als sociale incasso geen resultaat heeft opgeleverd, om zo vroegsignalering van schulden te ondersteunen.
- Verplichting voor gemeenten: Wanneer een gemeente een signaal ontvangt van een schuldeiser dat kan duiden op verdere financiële problemen, is de gemeente verplicht een aanbod te doen voor een eerste gesprek met de betreffende inwoner.
- Samenwerking met schuldeisers: Gemeenten moeten in hun beleidsplannen vastleggen hoe zij de samenwerking met schuldeisers, waaronder de signaalpartners, vormgeven.

3. Uitvoering

In dit hoofdstuk beschrijven we de wijze waarop we de doelstelling willen bereiken. We zetten daarmee in op vijf pijlers, namelijk:

- Preventie en nazorg
- Integrale aanpak
- Maatwerk
- Gedeelde verantwoordelijkheid
- Datagericht werken

3.1 Preventie en nazorg

De gemeente zet actief in op preventie om problematische schulden te voorkomen. Schulden hebben immers niet alleen ernstige gevolgen voor het individu, maar brengen ook maatschappelijke kosten met zich mee. We onderscheiden drie vormen van schuldenpreventie:

Voorkomen en beperken van schulden

De gemeente streeft ernaar om schulden te voorkomen en bestaande schulden zo klein mogelijk te houden. Dit wordt gerealiseerd door:

- **Toegankelijkheid tot voorzieningen:** Het benutten van lokale en landelijke regelingen om onbenut inkomen te minimaliseren. Dit geldt ook voor maatschappelijke en vrijwillige organisaties. We ondersteunen inwoners bij het verkrijgen van inzicht in beschikbare mogelijkheden.
- **Eenvoudige toegang tot hulpverlening:** De gemeente maakt hulpverlening laagdrempelig en zorgt dat ondersteuning op relevante plekken aanwezig is. Via de Nederlandse Schuldhulproute worden inwoners doorgeleid naar passende lokale hulp.
- **Doorbreken van taboes:** We bestrijden het stigma rondom schulden, zodat schaamte geen drempel vormt voor het zoeken van hulp. Tegelijkertijd vergroten we de kennis van inwoners over beschikbare hulp.
- **Financiële zelfredzaamheid:** We stimuleren inwoners om hun financiële vaardigheden te ontwikkelen.
- **Vroegsignalering:** Door signalen van financiële problemen vroegtijdig op te vangen, gaan we tijdig in gesprek en bieden we actief passende hulp aan.

Extra aandacht voor risicogroepen

Bepaalde groepen lopen een verhoogd risico op armoede of schulden. De gemeente geeft deze groepen extra aandacht in preventie en nazorg, en prioriteert waar nodig. Specifieke groepen zijn onder andere:

- **Werkenden met een laag of onzeker inkomen:** Vaak ontbreekt een financiële buffer voor onverwachte kosten.
- **Statushouders:** Zij kampen met beperkte kennis van de taal en het financiële systeem, onverwerkte trauma's of een klein sociaal netwerk.
- **Laaggeletterden en digitaal minder vaardigen:** Gebrek aan taal- en digitale vaardigheden bemoeilijken het beheren van financiën en toegang tot hulp.
- **(Ex-)ondernemers:** Veel ondernemers hebben een instabiel of laag inkomen en missen financiële vaardigheden.
- **Jongeren en jongvolwassenen:** Zij zijn vaak onbewust van de risico's van schulden en moeten plots zelfstandig financiële zaken regelen. Hier wordt extra aandacht besteed aan jongeren die vanuit de Jeugdzorg de overstap maken naar de WMO.
- **Gezinnen met kinderen:** Kinderen in armoede lopen al vroeg achterstand op, met risico's voor de toekomst.
- **Psychisch kwetsbaren:** Psychisch kwetsbaren hebben vaker integrale hulp nodig om uit de schulden te komen en/of te blijven.
- **Ex-gedetineerden:** 60 procent van ex-gedetineerden kampen met geregistreerde problematische schulden en verhoogt risico op recidive¹¹.

Ook andere inwoners kunnen met schulden te maken krijgen, bijvoorbeeld door life-events zoals echtscheiding, baanverlies of ziekte. We passen ons beleid aan op veranderende

¹¹ [Onderzoekers: ex-gedetineerde valt vaak door schulden in herhaling - Schulinc](#)

behoeften.

Nazorg

Nazorg is cruciaal om inwoners te ondersteunen bij een schuldenvrij leven, zelfredzaamheid te bevorderen en terugval te voorkomen. Dit maatwerktraject omvat:

- Het inzetten van hulpverlening waar nodig.
- Het bieden van duidelijke toegang tot nieuwe ondersteuning.
- Het toepassen van preventiemaatregelen om nieuwe schulden te vermijden.

3.2 Integrale aanpak

Armoede en schulden zijn meer dan financiële problemen. Ze beïnvloeden zowel het lichamelijke als geestelijke welzijn van inwoners en kunnen leiden tot sociale uitsluiting, stress, gezondheidsklachten en huiselijk geweld. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken kiest de gemeente voor een integrale aanpak. Hierbij wordt aandacht besteed aan de oorzaken van schulden en gerelateerde leefgebieden, en zorgen we voor administratieve eenvoud door bijvoorbeeld overbodige gegevensaanvragen te vermijden.

3.3 Maatwerk

Elke hulpvraag is uniek. De gemeente biedt daarom een breed scala aan ondersteuningsmogelijkheden:

- Informatie en adviesgesprekken om inwoners te begeleiden.
- Stabiliseren van schuldensituaties en herstel van regie.
- Budgetcoaches en budgetbeheerders voor praktische begeleiding.
- Maatwerkbudgetten om de opstart van schuldhulpverlening te faciliteren bij gebrek aan alternatieven.
- Saneringskredieten waar mogelijk, om tot schuldregelingen te komen.

3.4 Gedeelde verantwoordelijkheid

Schuldhulpverlening vraagt om samenwerking tussen alle betrokkenen. Dit betekent:

- De gemeente regisseert en schept duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden in de keten, met behoud van zelfregie door de inwoner.
- Maatschappelijke partners signaleren financiële problemen tijdig en verwijzen adequaat door.
- Vrijwilligersorganisaties bieden laagdrempelige ondersteuning en schakelen indien nodig professionele hulp in.
- Bewindvoerders stemmen tijdig af met de gemeente.
- Schuldeisers hanteren een sociaal incassobeleid.
- Inwoners met schulden nemen verantwoordelijkheid door tijdig hulp te zoeken en afspraken na te komen.

3.5 Datagericht werken

De gemeente verzamelt en interpreteert data om beleid te sturen, voorspellingen te doen en besluitvorming te ondersteunen. Dit biedt inzicht in de resultaten van onze aanpak en helpt om de dienstverlening aan inwoners te verbeteren.

4. Heldere doelen, meetbare uitkomsten

De in hoofdstuk 3 benoemde pijlers voor de uitvoering worden in dit hoofdstuk verder

uitgewerkt. Daarbij dient te worden benadrukt dat het behalen van deze doelstellingen niet losstaat van diverse externe factoren. Zo is er sprake van afhankelijkheid van derde partijen, systeemtechnische mogelijkheden en beperkingen, alsmede de beschikbare budgettaire ruimte en verschuivingen. Daarnaast spelen ontwikkelingen binnen het sociaal domein een rol, zoals veranderingen die invloed kunnen hebben op de capaciteit. Ook bestaat er een wederzijdse afhankelijkheid tussen de doelstellingen onderling, wat gevolgen kan hebben voor de tijdlijnen en realisatietermijnen. Deze samenhang vraagt om een integrale en flexibele aanpak bij de uitvoering.

Preventie en nazorg

Doelstelling	Resultaat
Gemeente pakt signalen uit de vroeg signalering zo snel mogelijk op en gaat tijdig met inwoner in gesprek. Een passend voorstel voor een hulpaanbod volgt.	- Bij alle ingekomen signalen wordt binnen vier weken contact gezocht om een gesprek in te plannen. - In 15% van alle meldingen wordt hulp geaccepteerd
Uitbreiding van convenanten m.b.t. vroegsignalering.	- In het derde kwartaal van 2025 wordt via de communicatie kanalen van de gemeente gecommuniceerd dat particuliere verhuurders zich kunnen aanmelden voor vroegsignalering. - Vierde kwartaal 2025 wordt er een bijeenkomst georganiseerd voor particuliere verhuurders waarbij ze worden geïnformeerd over het belang om bij het convenant aan te sluiten. - In het derde kwartaal worden ook scholen benaderd om zich aan te kunnen melden voor vroegsignalering. Het niet betalen van de (vrijwillige) eigen bijdrage kan een signaal zijn van het hebben van financiële problemen.
Door preventie zijn er minder huishoudens met schulden dan 2024.	- Een jaarlijkse daling van 3 procent. - Er zal ingezet blijven worden op voorlichting en ondersteuning van administratie. Zowel gericht op jeugd als op volwassenen.
Voorzieningen die zowel lokaal als landelijk beschikbaar zijn worden beter benut.	- Twee keer per jaar wordt er een mediacampagne georganiseerd om mensen met schulden te informeren over de beschikbare voorzieningen. - Er verschijnt in 2026 een toegankelijk overzicht van de beschikbare voorzieningen voor professionals. Deze wordt jaarlijks

	herzien.
Door preventie zijn er minder jongeren met schulden	- Twee keer per jaar verschijnt er een mediacampagne die gericht is op jongeren. Hierin worden met name scholen betrokken. - We blijven inzetten op de mogelijkheid voor jongeren hulp te krijgen om met geld om te leren gaan. - Aandacht gaat ook specifiek uit naar financiële verleidingen door fintechbedrijven als Klarna en Riverty. - Aandacht gaat ook naar de verleidingen op socialmedia. Waarin jongeren worden verleid te investeren zaken waar ze snel geld zouden kunnen verdienen.
Taboe omtrent schulden doorbreken	- In de mediacampagnes wordt ook aandacht besteed aan het bespreekbaar maken van schulden.
Nazorg	- Iedere inwoner die schuldhelpverlening ontvangt, zal ook een aanbod krijgen voor nazorg. - De nazorg moet zoveel mogelijk maar in ieder geval bij 50% van alle schuldhelptrajecten direct aansluiten bij het schuldhelptraject.
Inzet ervaringsdeskundige	- Elk kwartaal zal er een dagdeel worden georganiseerd waarin consultants, regisseurs en adviseurs de kans krijgen om in gesprek te gaan met een ervaringsdeskundige.
Vinger aan de pols	- Minimaal 1 keer per helptraject wordt door de regisseurs van de gemeente een update gevraagd bij client en schuldhelpverlener.

Integrale aanpak

Doelstelling	Resultaat
Integrale uitvraag	Inwoners worden ondersteund bij de te leveren gegevens.
Opzet team integrale problematiek	Vanaf 2026 is er een team opgezet met senior consultants vanuit Schuldhelpverlening, Wmo, Participatiewet en Jeugd. In dit team worden complexe gevallen besproken. Dit team komt minimaal 1 keer per maand bij elkaar. Voor zover mogelijk wordt er aangesloten op

	bestaande bijeenkomsten.
--	--------------------------

Maatwerk

Doelstelling	Resultaat
Inwoners worden vlot geholpen	- Na aanmelding volgt altijd binnen 4 weken een gesprek. - In geval van spoed is de wachttijd maximaal 3 werkdagen. - Een beschikking tot de Wgs wordt binnen maximaal 8 weken genomen na de definitieve aanmelding.
Doorbraakbudget	- Jaarlijks zal er een budget beschikbaar zijn om een doorbraak te forceren indien gebaande wegen niet voldoende soelaas bieden.
Informele schulden ¹²	- Vanaf vierde kwartaal 2025 wordt er ook specifiek gevraagd naar informele schulden. En wordt hier aandacht aan besteed in de mediacampagnes.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Doelstelling	Resultaat
Gedragen verantwoordelijkheid door alle partijen	In 2025 zal er een sociale kaart ontwikkeld worden die een duidelijk overzicht biedt van alle organisaties in de keten van armoede en schuldhulpverlening.
Betere samenwerking	Vanaf 2026 zal er twee keer per jaar een bijeenkomst worden georganiseerd door de gemeente voor alle ketenpartners. Deze bijeenkomsten staan in het licht van betere samenwerking en het elkaar makkelijker kunnen vinden.

Datagericht werken

Doelstelling	Resultaat
Beter en makkelijker zicht op schuldenproblematiek	- In 2025 wordt er een dashboard ontwikkeld waarin de trajecten omtrent schulden live worden weergegeven. - Het dashboard houdt ook historische gegevens bij.

¹² Informele schulden zijn schulden die inwoners hebben bij familie, vrienden en/of kennissen. Het is een onzichtbare vorm van schulden.

5. Schuldhulpverlening

5.1 Preventie

Het voorkomen van schulden is een prioriteit voor onze gemeente. Ons beleid richt zich daarom op het versterken van de financiële veerkracht van onze inwoners. We zetten actief in op het optimaliseren van inkomens, onder andere door het bewust onder de aandacht brengen van landelijke en lokale regelingen. Hiervoor maken we gebruik van de Hulpwijzer, die niet alleen in onze eigen communicatie centraal staat, maar ook breed bekend wordt gemaakt bij onze maatschappelijke en vrijwillige partners. Daarnaast erkennen we het belang van het doorbreken van het taboe rondom schulden. Het bespreekbaar maken van financiële problemen, zowel tussen inwoners onderling als met de gemeente, is cruciaal voor een tijdige aanpak. In 2025 werken we verder aan deze beleidsrichting, zodat we in 2026 een structurele en effectieve aanpak kunnen implementeren.

Binnen onze organisatie is schuldenproblematiek een integraal thema. Alle teams zijn alert op signalen en houden rekening met risicogroepen die eerder zijn geïdentificeerd.

De samenwerking met maatschappelijke en vrijwillige partners is essentieel in onze aanpak. Deze partners bieden laagdrempelige hulp bij financiële en administratieve problemen, met nadruk op het behouden van de eigen regie van de inwoner. Om dit effectief te laten verlopen, brengen we partners goed in kaart, maken we duidelijke samenwerkingsafspraken en nemen we als gemeente regie over de gehele keten.

Een belangrijk instrument in ons beleid is vroegsignalering. Door meldingen van betalingsachterstanden te ontvangen van zorgverzekeraars, verhuurders, waterbedrijven en energiemaatschappijen, kunnen we escalatie voorkomen. Bij binnenkomst van een signaal benaderen we inwoners actief met een hulpaanbod. De wijze van benadering, bijvoorbeeld via een huisbezoek of telefonisch contact, is afhankelijk van de aard en ernst van de achterstand. Daarnaast blijven we zoeken naar mogelijkheden om partners aan te sluiten bij vroegsignalering.

Onze hulpverlening is flexibel en afgestemd op de behoefte. Dit kan variëren van een snelle oplossing tot een doorverwijzing naar gespecialiseerde ondersteuning. Het staat inwoners daarbij vrij om te kiezen of zij gebruik willen maken van het aangeboden hulptraject.

Door een combinatie van preventie, vroegsignalering en samenwerking werken we aan een duurzaam schuldenbeleid, waarbij inwoners ondersteund worden om financiële stabiliteit te bereiken en te behouden.

5.2 Bestaande schulden

De schuldhulpverlening is verdeeld in twee opeenvolgende fases: de stabilisatiefase (fase één) en de schuldregelingsfase (fase twee).

Stabilisatiefase (Fase 1)

In de stabilisatiefase ligt de focus op het creëren van financiële stabiliteit door een balans te vinden tussen inkomsten en uitgaven. Dit wordt gerealiseerd door enerzijds de inkomsten te optimaliseren en anderzijds de uitgaven terug te dringen. Tegelijkertijd worden alle schulden zorgvuldig in kaart gebracht. Een belangrijk aspect van deze fase is het bieden van rust aan de inwoner. We erkennen dat elke hulpvraag uniek is en dat het noodzakelijk is om ook aandacht te besteden aan andere leefgebieden, zoals gezondheid, werk of huisvesting. Voor specifieke doelgroepen, waaronder risicogroepen, is vaak aanvullende ondersteuning nodig op deze andere leefgebieden. Door hier bewust rekening mee te houden, kunnen we een hulpverlening bieden die beter aansluit bij de behoeften van onze inwoners, inclusief

verborgen hulpvragen.

Schuldregelingsfase (Fase 2)

In de schuldregelingsfase ligt de nadruk op het treffen van afspraken over de afbetaling van schulden of het volledig saneren ervan. Waar mogelijk maken we gebruik van saneringskredieten in plaats van traditionele schuldbemiddeling. Bij een saneringskrediet wordt een bepaald percentage van de totale schuld voldaan, wat verschillende voordelen biedt. Het zorgt niet alleen voor rust en overzicht bij onze inwoners, maar biedt ook duidelijkheid en zekerheid voor de schuldeisers. Daarnaast draagt deze aanpak bij aan het herstellen of behouden van de financiële zelfredzaamheid van onze inwoners, dit is een essentieel uitgangspunt binnen ons beleid.

Door deze gefaseerde en zorgvuldig afgestemde aanpak streven we naar effectieve schuldhulpverlening die aansluit bij de situatie en behoeften van onze inwoners, met als doel een duurzame financiële stabiliteit.

5.3 Nazorg

Nazorg vormt een belangrijk, zij het vrijblijvend, onderdeel van de schuldhulpverlening. Het doel van nazorg is om inwoners te ondersteunen bij de overgang naar een schuldenvrij leven, het bevorderen van hun zelfredzaamheid waar mogelijk en het voorkomen van terugval in financiële problemen. De invulling van nazorg is altijd maatwerk, waarbij de volgende elementen in ieder geval centraal staan:

- Het bieden van praktische tips aan inwoners om grip te houden op hun financiën en hun administratie op orde te houden.
- Zorgen dat inwoners weten waar zij terecht kunnen met vragen over financiële of administratieve zaken.
- Controleren of inwoners beschikken over alle essentiële verzekeringen.
- Het onderhouden van contact met inwoners, waarbij we minimaal één keer binnen zes maanden na afloop van de schuldhulpverlening vrijblijvend nagaan of hun financiële situatie stabiel is en of er behoefte is aan verdere ondersteuning.

Indien nodig kan de gemeente aanvullende voorzieningen inzetten als onderdeel van de nazorg. Deze maatwerkgerichte benadering van nazorg draagt bij aan het versterken van de financiële stabiliteit en veerkracht van onze inwoners, met als doel duurzame oplossingen te realiseren.

6. Overige

6.1 Kwaliteit

Het daadwerkelijke schuldregelen en budgetbeheer is uitbesteed aan een externe partij. Als gemeenten stellen wij hierbij als eis dat deze partij aangesloten is bij de NVVK, de branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren, en dat de gedragscodes van de NVVK zijn verankerd in hun werkwijze. Dit waarborgt niet alleen de kwaliteit van de dienstverlening, maar sluit ook aan bij de verwachtingen van schuldeisers.

Om een optimale dienstverlening te garanderen, zorgt de gemeente ervoor dat schuldhulpverleners jaarlijks een actualiteitentraining volgen. Daarnaast hebben zij toegang tot een online kennisbank met actuele en relevante informatie. Tot slot wordt er een heldere

procesbeschrijving opgesteld voor onze schuldhulpverleningstrajecten, die erop gericht is inwoners effectief te ondersteunen en succesvolle resultaten te behalen.

6.2 Communicatie

De gemeente heeft een zorgplicht om effectief en toegankelijk te communiceren met haar inwoners. Dit houdt in dat de gemeente verantwoordelijk is voor het bieden van passende communicatie en ondersteuning in het contact met haar als overheidsinstantie.

Ten eerste werkt de gemeente nauw samen met haar partners om een soepel ondersteuningsproces te garanderen, waarbij de afstemming tussen betrokken partijen optimaal is. Om dit te bewerkstelligen, wordt alle schriftelijke communicatie continu geëvalueerd en waar nodig aangepast. Het doel is een positieve en begrijpelijke toon, die aansluit bij de behoeften van de inwoner. Hiermee wordt ook rekening gehouden bij jongeren. Bij mondelinge communicatie staat begrip voor de oorzaken en gevolgen van de schuldsituatie centraal, zodat inwoners zich gehoord en ondersteund voelen.

Bij complexe problematiek waarbij meerdere domeinen betrokken zijn, wordt in overleg met de inwoner gewerkt aan een gecoördineerde aanpak. De schuldhulpverlener neemt hierbij een proactieve rol in door domein overstijgend te kijken en fungeert gedurende het gehele traject als vast aanspreekpunt voor de inwoner. Deze integrale benadering versterkt de effectiviteit van de ondersteuning en bevordert duurzame oplossingen.

6.4 Gegevensuitwisseling

Om inwoners te ontzorgen en uitval in de schuldhulpverlening te voorkomen, biedt de wet de mogelijkheid om gegevens uit te wisselen voor vroegsignalering, toegangsverlening en het opstellen van een plan van aanpak binnen schuldhulpverlening. De specifieke fase van de schuldhulpverlening bepaalt welke gegevens mogen worden verzameld en verwerkt.

De gemeente maakt gebruik van deze mogelijkheid binnen de kaders van de AVG, waarbij zorgvuldig wordt omgegaan met de grenzen van gegevensuitwisseling. Deze werkwijze draagt bij aan een integrale aanpak en stelt ons in staat om gericht ondersteuning te bieden. Intern gaat het bijvoorbeeld om contactgegevens van hulpverleners, gegevens uit de Basisregistratie Personen (BRP), inkomens- en vermogensgegevens. Extern kunnen gegevens worden opgevraagd over inkomen, vermogen, schulden en inschrijvingen in het Handelsregister (KVK).

Daarnaast mag de gemeente informatie verzamelen over recidive en fraude. Bij andere gemeenten kunnen gegevens over zowel recidive als fraude worden opgevraagd. Bij instanties zoals het UWV, de SVB, DUO en de Belastingdienst/Toeslagen mag uitsluitend informatie over fraude worden opgevraagd.

Deze aanpak waarborgt dat gegevensuitwisseling plaatsvindt binnen de wettelijke en ethische kaders, terwijl tegelijkertijd de benodigde informatie beschikbaar is om inwoners effectief en efficiënt te ondersteunen bij hun financiële herstel.

6.5 weigeringsgronden

Wij hanteren als uitgangspunt dat schuldhulpverlening toegankelijk moet zijn voor al onze inwoners. Er is echter één situatie waarin schuldhulpverlening consequent wordt geweigerd: dat is wanneer een persoon geen geldige verblijfsstatus heeft.

Andere mogelijke weigeringsgronden zijn geen harde uitsluitingen, maar vereisen een individuele beoordeling. Het college heeft de bevoegdheid om aanvullende beleidsregels vast te stellen voor deze situaties, om te waarborgen dat beslissingen consistent en zorgvuldig worden genomen.

7. Begroting en financiële kaders

Meerjarige Begroting Beleidsplan Schuldhulpverlening (2025-2027)

Begroting per jaar

Hoofdcategorie	2025	2026	2027
Personeelskosten Wijkteam	€ 318.412	€ 318.412	€ 318.412
Vroeg signalering	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Preventie	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000
Nazorg	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
Samenwerking	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
Doorbraagbudget	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Communicatie (mediacampagnes)	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Schuldhulpverlening	€ 310.850	€ 310.850	€ 310.850
Inzet ervaringsdeskundige	€ 1.750	€ 1.750	€ 1.750
Ontwikkeling Dashboard	€ 0	€ 0	€ 0
Ontwikkeling sociale kaart	€ 0	€ 0	€ 0
Totale kosten per jaar	€ 848.512	€ 848.512	€ 848.512